Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2026-10-01 – 2027-09-30:

Kyrkskolan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varför Plan mot diskriminering och kränkande behandling? 3
Främja, förebygga och åtgärda: 3
Kyrkskolans vision, ansvar samt delaktighet: 3
Kommunens övergripande rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar: 4
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera: 5
Utvärdering och analys av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling: 6
Utvärdering och analys av föregående års kartläggningar och sammanställningar: 7
Främjande insatser: 8
Förebyggande åtgärder: 8
Prioriterade mål detta läsår: 9
Till dig som förälder: 9
Till dig som barn/elev: 10
Barn/elever och vårdnadshavares delaktighet: 10
Bilagor 11
1.1 Begrepp: 11
1.2 Diskrimineringsgrunderna: 12

VARFÖR PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Enligt Skolverket och gällande lagstiftning: skollagen[1] och Diskrimineringslagen[2], ska huvudmannen årligen se till att det upprättas planer mot kränkande behandling, en för varje enskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska vara ”levande” i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska enligt Skolverkets rekommendationer innehålla:

- en översikt över de mål som verksamheten har satt upp för det förebyggande arbetet
- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar
- en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redovisning av hur åtgärderna i den föregående årsplanen har genomförts.

I planerna ska det anges vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta är enhetens plan för detta läsår.

FRÄMJA, FÖREBYGGA OCH ÅTGÄRDA:

Vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbetssätt som ser till att alla barn/elever har en trygg vardag fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbetssätten innebär:

- Främjande arbete handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla barn/elever.
- Förebyggande arbete handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer utomhus, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid kartläggning.
- Åtgärdande arbete handlar om att agera: stoppa, utreda och åtgärda då barn/elever beter sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Barn/elever ska veta att de ska vända sig till en vuxen för att få hjälp.

KYRKSKOLANS VISION, ANSVAR SAMT DELAKTIGHET:

Vision: Kyrkskolan skall vara en plats där alla skall känna trygghet och bli accepterad för den man är.

[1] Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag (riksdagen.se) Främst kap 6.
[2] Diskrimineringslag (2008:567) | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

Verksamheter som omfattas av planen: Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem.

Ansvariga för planen: Rektor i samarbete med Trygghetsteamet på skolan.

Personalens delaktighet: Alla pedagoger deltar aktivt för att främja, förebygga och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Alla pedagoger ansvarar för utvärdering och upprättande av plan mot diskriminering och kränkande behandling.
Trygghetsteamet och Elevhälsan har även en viktig roll i detta arbete genom att både arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande kring dessa frågor.

Förankring och implementering av planen: Rektor ansvarar för att personal, elever och föräldrar känner till att skolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling, att nyanställd personal och nya elever blir informerade om dess innehåll och att den hålls lättillgänglig för alla. Planen i sin helhet finns att hämta på Vklass samt på kommunens hemsida. En sammanfattning av planen förmedlas i samband med föräldramöte vid läsårets början.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via KBI/ Draftit. (Digitalt ärendehanteringssystem för att utreda diskriminering och kränkande behandling.)
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds skyndsamt via Draftit.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen via Draftit.
- Barn och utbildningsförvaltningen redovisar kontinuerligt antal fall av diskriminering och kränkande behandling på Barn- och utbildningsnämnden. Årligen görs en aggregerad uppföljning av huvudman, både av enheternas Planer mot diskriminering och kränkande behandling, samt läsårets Draftit- sammanställning.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling
All verksam personal inom skolan och fritidshemmet är ansvariga för att omedelbart och villkorslöst agera mot misstänkt mobbing eller kränkningar. Vi är lyhörda och medvetna om att kränkningar kan förekomma och att det är viktigt att a*gera, stoppa och markera, "Det här är inte ok!*". Detta oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller ej.

För tidig upptäckt finns rastvärdar, bussvärdar, vuxna i omklädningsrum och trygghet ska vara en stående punkt på klassråd.

Den som upptäcker eller får kännedom om pågående kränkningar/trakasserier skall genast ingripa. Personal samtalar med berörda elever. Ärendet dokumenteras digitalt i Draftit och föräldrar kontaktas.

Åtgärdstrappan för hantering av kränkningar:

Steg 1 – Anmälan och utredning
Ansvarig: samtlig personal

1. Den som upptäcker/får vetskap om kränkningen avbryter det som sker och gör en kränkningsanmälan så fort tillfälle ges, senast dagen efter.
2. Skolpersonal pratar med berörda elever enskilt och ringer vårdnadshavare. Syftet med samtalen ska vara att avhjälpa den akuta situationen.
3. Vidare informerar den som upptäcker kränkningen ansvarig mentor/klasslärare.
4. Ärendet utreds av den som rektor delegerar uppgiften till, (vanligtvis mentor till utsatt elev). Ärendet dokumenteras löpande i KBI/Draftit. Uppföljning av ärendet ska ske inom 14 dagar.
5. Vid allvarligare händelser eller misstanke om lagbrott görs polisanmälan/ orosanmälan till socialtjänsten i samråd med rektor.

Steg 2 – Muntlig varning
Ansvar: Trygghetsteam

1. Om elev vid fler än ett tillfälle under samma termin blivit anmäld för misstänkt kränkning meddelar rektor trygghetsteamet på skolan som sätter sig in i ärendet och ansvarar för fortsatt utredning.
2. Trygghetsteamet tar del av tillgänglig dokumentation i det aktuella fallet samt annan dokumentation som finns runt de aktuella eleverna.

3. Vidare utredning och uppföljning görs i KBI/Draftit.
4. Förnyad kontakt tas via telefon eller möte med berörda elevers vårdnadshavare där man tydliggör hur ärendegången vid kränkningar ser ut och informerar om vilka disciplinära åtgärder skolan kan komma att vidta om kränkningarna inte upphör.
5. Trygghetsteamet är ansvarigt för att uppföljning sker inom 14 dagar.

Steg 3 – Skriftlig varning
Ansvar: rektor

1. Om kränkningar fortsätter trots åtgärderna i steg 1 och 2 kallar rektor till ett möte med elev, vårdnadshavare, mentor/klasslärare samt en representant från Trygghetsteamet där skriftlig varning ges samt handlingsplan upprättas.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

Steg 4 – Disciplinära åtgärder
Ansvar: rektor

1. Om kränkningar trots det fortsätter kan beslut om ytterligare disciplinära åtgärder fattas av skolan, exempelvis punktmarkering, anpassad studiegång, förflyttning eller avstängning. Om åtgärden är avstängning behöver socialtjänsten informeras.
2. Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING:

PRIORITERADE MÅL: LÄSÅRET 25/26 SAMT UTVÄRDERING AV DESSA

- *”Möjliggöra en trygg fysisk och psykisk miljö på skolan genom att bland annat genomföra trivselenkäter samt trivselvandringar två ggr/läsår”.* Trygghetsvandringar genomfördes två gånger, en gång på höstterminen och en gång på vårterminen.
  Trivselenkäten är sen något år tillbaka kommungemensam, på gott och ont. Så som resultatet presenteras idag är det obegripligt att avläsa. Vi skulle vilja att resultatet redovisades på ett annat sätt t.ex. i ett diagram. Resultatet av både trygghetsvandringen och trivselenkäten är viktiga då de ger oss en bra bild av hur eleverna trivs och upplever miljön på skolan.
  Resultatet av trygghetsvandingen lyftes på elevrådet för att eleverna skulle ges möjligheter att hitta lösningar på eventuella problem. Detta är något vi kommer att fortsätta med.

- *”Rörelsesatsning (SISU) för ökad trivsel, sammanhållning och fysiskt välmående”.* Skolan har återkommande skoljoggar med olika teman utspridda under året. Rastaktiviteter har varit i gång två gånger i veckan dock har elever blivit involverade för sent. Huruvida dessa aktiviteter bidrar till trygghet eller inte är svårt att mäta. Rastaktiviteterna som ordnas skulle behöva kompletteras med ytterligare aktiviteter som passar dem som inte vill vara med på de som

redan erbjuds. Som exempel kan nämnas: rita, läsa, avslappning med musik och promenad tillsammans med en vuxen.

- *”Skolan arbetar aktivt med bemötande, attityder och språkbruk*”. Detta är något personalen arbetar med dagligen. Arbete har gjorts i vissa klasser kring just språkbruk, attityder och bemötande. Vi hade som mål att uppmärksamma elever som goda kamrater och förebilder. Sista delen av målet har fallit bort under året.

- *”Skolan arbetar aktivt med sexualitet, samtycke och relationer”. Detta* är något som pedagoger gör återkommande inom ramen för undervisningen.

- *”Alla människors lika värde”.* Värdegrund och att jobba med allas lika värde är något som är återkommande i årskurserna. Årskurser har gjort lite olika kring hur specifika dagar har uppmärksammats. Vi ser ett värde av att uppmärksamma dessa dagar i våra tvärgrupper framöver och lite längre träffar.

- *”Fortlöpande diskussioner i personalgrupperna för att aktualisera frågeställningar och skapa samsyn”.* Skulle behöva vara en stående punkt på APT och teammöten för att få en ökad samsyn i personalgruppen. Risken finns annars att det faller bort då annat tar mycket plats på dessa möten.

- *”Synliggöra trygghetsteamet”.* Detta mål har delvis uppfyllts. Trygghetsteamet har presenterats men alla har inte varit med vid tillfället. All personal på skolan är viktig och alla elever ska kunna vända sig till den personal som finns i närheten oavsett om den är med i trygghetsteamet eller inte. Det är viktigt att eleverna vet om att det finns ett trygghetsteam och syftet med det men i övrigt behöver målet inte finnas kvar.

- ”*Trygghetsfrågor på elevråden”:* Skolan arbetar tematiskt med elevrådet. Under läsårets har det lyfts trygghetsfrågor med jämna mellanrum t.ex. utvärderingar av skolregler samt resultat av trygghetsvandingar. Det är frågor som är viktiga och som behöver fortsätta att ställas.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS KARTLÄGGNINGAR OCH SAMMANSTÄLLNINGAR:

Vi har arbetat enligt Gagnefs kommuns beslutade åtgärdstrappa vid upprepade kränkningar. Under läsåret 25/26 har vi haft 48 kränkningsärenden varav ett har räknats bort då det inte var en kränkning. Läsåret 24/25 var antalet kränkningsärenden 55 vilket betyder att det minskats ytterligare detta år. Skolan har absolut haft ett lugnt skolår men det finns troligtvis också ett mörkertal som inte registreras (de utreds, och följs upp men har inte registrerats i Draftit).

Det är främst pojkar som utsätter och utsätts. Det är främst fysiska kränkningar och det sker främst på skolgården samt utomhus under fritids. Detta visar att det är främst under friare former som kränkningar sker. Två klasser sticker ut, en på lågstadiet och en på mellanstadiet.

Trygghetsteamet har varit inkopplat i ärenden där det skett upprepade kränkningar och insatser har satts in och har varit av olika karaktär beroende på elevens ålder och typ av kränkning. Insatser har även gjorts på gruppnivå utav främst skolkurator.

Trygghetsteamet på Kyrkskolan anser fortfarande att det är problematiskt att följa åtgärdstrappan när det gäller de yngre eleverna (F-2). Detta då vi behöver förhålla sig till elevers mognad och vilka förväntningar som finns på eleverna. Det är svårt att koppla in trygghetsteamet till samtal efter bara en upprepad incident då alla elever inte kan ändra ett beteende direkt

FRÄMJANDE INSATSER:

Genom återkommande tvärgruppsaktiviteter som skapar trygghet samt synliggörande av eleverna och deras styrkor för varandra genom utställningar och uppträdanden skapas en vi-känsla. Vi gör stämningshöjande saker, över klassgränserna, som svetsar oss samman. Det gör vi bland annat genom flera ”joggar” varje läsår.
Vi erbjuder rastaktiviteter två ggr/vecka vilket vi menar bidrar till att minimera konflikter samt utanförskap. Vi satsar även på att utbilda och involvera de äldre elever i dessa rastaktiviteter. Vi vill utöka möjligheten till andra typer av rastaktiviteter, för att det ska kunna finnas något för alla.
Trygghetsteamet arbetar systematiskt med uppföljning av kränkningsanmälningar. Detta arbete möjliggör att vi kan göra snabba insatser för enskilda elever, i grupper samt trygga osäkra områden på skolområdet.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Skolans alla aktiviteter, såväl som lektion som övrig tid, planeras för att säkerställa elevernas behov tillgodoses på ett tryggt och fungerande sätt.

Utveckla tvärgruppsarbetet och koppla det till specifika dagar för att lägga extra fokus på “allas lika värde” och värdegrundsfrågor.

Hög vuxennärvaro på raster, korridorer, i omklädningsrum, vid busshållplats och andra utsatta områden ökar möjligheten att upptäcka och direkt ingripa när något händer.

Genom att aktivt använda våra redskap för att upptäcka och åtgärda ev. kränkningar minskar risken för att barn blir utsatta utan att någon vuxen agerar.

Genomförande av trygghetsvandringar (under förutbestämda veckor) och trivselenkäter samt uppföljningar och ev. åtgärder, synliggör behov av snabba insatser i vårt dagliga arbete.

Ha stående punkter på gemensamma personalmöten för att skapa samsyn som annars kan falla ut problematiskt i situationer med elever.

PRIORITERADE MÅL DETTA LÄSÅR:

Mål	**Åtgärder/insatser** **Hur ser vi mätbara/märkbara resultat?**	**Ansvarig**	**När ska arbetet vara klart?**
Utveckla värdegrundsgrupper	Trygghetsteamet ansvarar för att planera in värdegrundsträffar under läsåret samt bistå med uppgifter till dessa.	Trygghetsteamet och personal	I slutet på läsåret 26/27
Draftit utbildning	Alla ska genomföra den digitala draftit utbildningen under läsåret. Samt göra Friends korta utbildning ”Agera alltid”	All personal	I slutet på läsåret 26/27
Arbete kring allas lika värde, diskrimineringsgrunder och hat.	Trygghetsteamet ska påbörja arbetet med att ta fram ett årshjul där olika områden står i fokus under olika perioder. Detta årshjul ska finnas på teams och under de olika perioderna ska lärarna själva kunna plocka och välja det de vill göra i sin klass. Ett område skulle t.ex. kunna vara mobbning eller grupptryck. Materialet kan vara övningar/filmer/information. Kurator kan också vara behjälplig i arbetet.	Trygghetsteamet för att materialet ska finnas All personal har ansvar för att ta del och använda materialet	I slutet på läsåret 26/27

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

TILL DIG SOM BARN/ELEV:

En kränkning är när du blivit så illa behandlad att du känner dig ledsen, sårad eller mindre värd. En kränkande handling är en handling som du inte har bett om ska ske, det kan till exempel vara att någon slår dig, säger något elakt till dig, fryser ut dig, inte låter dig vara med eller är elak mot dig över nätet. Om du känner dig kränkt, ledsen eller sårad eller ser någon annan som är utsatt, berätta så snart som möjligt för en vuxen på skolan eller hemma.

BARN/ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARES DELAKTIGHET:

Eleverna är delaktiga i likabehandlingsarbete via klassråd, elevråd, värdegrundsgruppsarbete och flera kartläggningar. Äldre elever uppmuntras att delta i främjande arbete, t e x som rastvärdar med lekaktiviteter samt samordnare i värdegrundsgrupper.

Vårdnadshavare förväntas delta i likabehandlingsarbetet via trivselenkäter och föräldramöten. Inför utvecklingssamtal erbjuds föräldrarna att reflektera över barnens trivsel. Synpunkter och önskemål angående plan mot diskriminering och kränkande behandling inhämtas från föräldrar via Vklass.

BILAGOR

1.1 BEGREPP:

Diskriminering
En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering
Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering
Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet
Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier
Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier
Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera
Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling
I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att ”Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person”. I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering

enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet ”kränkningar” för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för diskriminering. När begreppet ”kränkande behandling” används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.[3]

1.2 DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

uppnådd levnadslängd.

Källa för diskrimineringsgrunderna: [4]

[3] Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

[4] Diskrimineringsgrunder - vad är det? | DO 2025-11-04